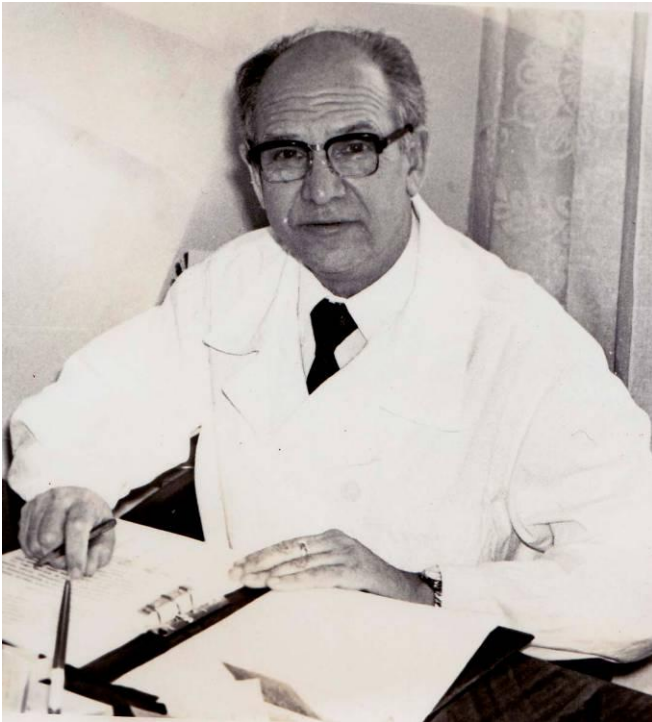

Ждан В.М., Чайковский Ю.Б., Шепітько В.І., Єрошенко Г.А., Єршоміна Н.Ф.
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава
Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, м. Київ

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ПРОФЕСОРА ІГОРЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА ЖУТАЄВА

У квітні 2012 року виповнилося 90 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри гістології, цитології та ембріології Української медичної стоматологічної академії Жутаєва Ігоря Олексійовича. Доктор медичних наук, професор Ігор Олексійович Жутаєв народився 10 квітня 1922 р. у м. Сочі Краснодарського краю, в сім'ї службовця. У 1940 році закінчив Сочинську середню школу і в тому ж році призваний на службу в Радянську армію. Проходив службу рядовим солдатом артполку. Велику Вітчизняну війну Ігор Олексійович зустрів курсантом Ленінградських авіаційно-технічних курсів Військово-Повітряних Сил Радянської Армії. В подальшому проходив службу інструктором Яновської школи авіамеханіків, механіком авіаприборів штурмового авіаційного полку. Воював на Карельському, 1-му Білоруському, Забайкальському фронтах. Звільняв міста Петсамо, Кіркенес, штурмував Берлін. Нагороджений орденом "Вітчизняна Війна II ступеня", медалями: "За визволення Радянського Заполяр'я", "За взяття Берліна", "За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.", "За перемогу над Японією" та багатьма іншими ювілейними медалями.

Після закінчення Великої Вітчизняної війни та демобілізації, закінчив з відзнакою Кубанський медичний інститут. Далі навчався в аспірантурі при кафедрі гістології Дніпропетровського медичного інституту, де виконав кандидатську дисертацію. У червні 1959 року присуджено вчений ступінь кандидата медичних наук. Після її захисту він працював асистентом, а потім доцентом на кафедрі гістології Луганського медичного інституту. У 1961 році І.А.Жутаєву присвоюється вчене звання доцента кафедри гістології. З грудня 1964 по липень 1975 року працював старшим науковим співробітником лабораторії гістології, гістохімії, гісторадіографії Інституту медичної радіології АМН СРСР.

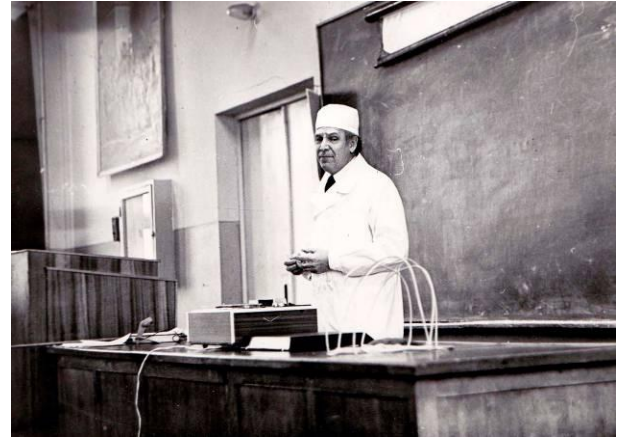
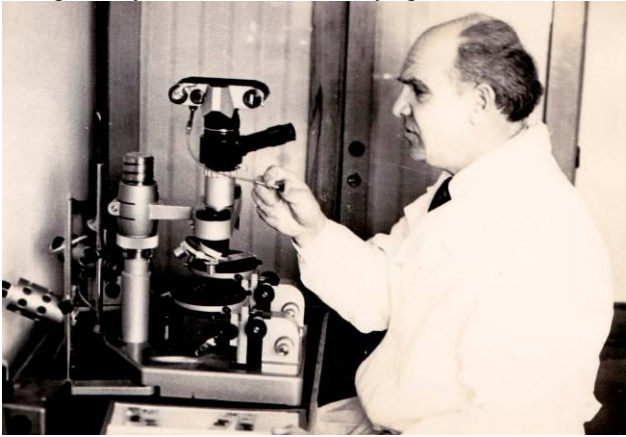
І.А. Жутаєв - учень члена-кореспондента АМН СРСР професора М.І. Зазибіна - засновника Київської школи нейрогістологів. У кандидатській дисертації Ігор Олексійович детально вивчив реактивні зміни периферичної нервової системи в області свіжих і консервованих ксенотрансплантатів. Їм було встановлено, що пересадка чужорідних органів під шкіру реципієнта викликає в структурних елементах периферичної нервової системи різноманітні зміни, які є специфічними і відрізняються від спостережуваних при загоєнні шкірних ран. Було також показано, що після операції ксенотрансплантації спостерігається затримка регенерації пошкоджених нервових волокон шкіри реципієнта.

У Київський період своєї науково-педагогічної діяльності І.А.Жутаєв працює над докторською дисертацією, яку успішно захищає в 1970 році. Його фундаментальна праця "Матеріали до вивчення посттравматичної регенерації нерва" була присвячена проблемам регенерації периферичних нервових стовбурів. У дисертації розглядалися реактивні зміни периферичної нервової системи на різних етапах ембріогенезу зародків птахів, вплив різних доз гамма- і рентгенівського випромінювання, та гормонів кори надниркових залоз. Професор І.А. Жутаєв розробив власні і модифікував відомі методики імпрегнації сріблом нервової тканини, методу якісної оцінки хроматолізу нейронів. Було встановлено ряд принципово нових фактів. Зокрема, їм було показано, що регенерація пошкоджених нервів у зародків починається в більш ранні терміни і відбувається швидше, ніж у дорослих тварин. Процес вторинної дегенерації у курячих ембріонів відрізняється рядом особливостей: формування так званих «грушоподібних вздуття» у ембріонів 6-8 діб інкубації, та процесом «гістолізу» у 12-14-денних ембріонів. Цікавими є дані про те, що морфогенез регенеруючих аксонів істотно не порушується після спільного гамма-опромінювання в дозі, що викликає гостру променевою хворобу. Місцеве опромінювання після перерізання нерва не впливає на швидкість росту аксонів, але викликає порушення їх мієлінізації. Дезоксикортикостерон-ацетат покращує результати відновлення нерва, в тому числі - на фоні променевого ураження. Результати докторської дисертації І.А. Жутаєва мали велике значення для клінічної медицини. У 1975 році доктор медичних наук Ігор Олексійович Жутаєв був обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри гістології Полтавського медичного стоматологічного інституту, і в 1977 році йому присуджено звання професора.

У період завідування кафедрою гістології, цитології та ембріології Полтавського медичного стоматологічного інституту, з 1975 року ці проблеми стали основними напрямками співробітників кафедри. Роботі зі своїми учнями він приділяв багато сил і часу. Разом обговорювалися і ретельно розроблялися постановки експериментів, особисто навчав проведенню оперативних втручань та спостереженням за оперованими тваринами, відбору матеріалу, веденню протоколів експериментів. Широко використовувалися морфометричні кількісні методи з подальшою обробкою отриманих результатів методами варіаційної статистики та кореляційного аналізу. Під його керівництвом виконані та захищені кандидатські дисертації В.Н. Радлінської і Л.В. Васько. Велику увагу він приділяв роботі зі студентами - членами студентського наукового гуртка. Проф. І.А. Жутаєв тривалий час займався роботою студентського наукового товариства інституту.

Проф. І.А. Жутаєв був прекрасним педагогом, високоосвіченим і вимогливим учителем, багато працював над удосконаленням навчального процесу: розробив методичний посібник з гістології, цитології та ембріології для самостійної роботи студентів. Його чудові лекції завжди збирали повні аудиторії і запам'ятовувалися надовго.

Розбірні пластмасові макети розвитку окремих органів, які підвищують наочність викладання предмета, використовуються в навчальному процесі і в даний час.

Професор І.А. Жутаєв користувався великою повагою і любов'ю людей які його оточували. Був уважним, тактовним і бажаним гостем будь-якої компанії, розумів і цінував гумор. Часто бував у студентських гуртожитках, його запрошували на вечори відпочинку, конкурси, КВК. Ігор Олексійович брав активну участь у громадському житті. Працював куратором курсу та студентського клубу, членом проблемної комісії, членом методкому, членом профкому, лектором товариства "Знання". У педагогічній, науковій, організаторській та громадській роботі проявляв виняткову працьовитість і педагогічний талант.

Компетентність, доброзичливість, уважне ставлення до людей здобули глибоку повагу у співробітників та студентів академії. За сумлінну науково-педагогічну і громадську працю нагороджений медаллю "За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна", знаками "Відмінник охорони здоров'я", "Ударник комуністичної праці".

Кафедрі гістології професор І.А. Жутаєв віддав останні 18 років свого життя. Ще 24 травня 1993 року він проводив практичні заняття зі студентами, а вночі його не стало.

Професор І.А. Жутаєв увійшов в історію нині ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія» як неординарна людина, чудовий високоерудований педагог, вихователь, вчений і організатор. Його оригінальні наукові дослідження, думки, гіпотези, узагальнення, науковий і педагогічний досвід ще довго використовуватимуться колегами та учнями і надихатимуть на пізнання істини і самовдосконалення.